

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Өгийнуур сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/124/-НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2024 он</p>	<p>Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас: 7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн: Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: ankha964@gmail.com</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	10
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	10
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	11
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	12
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт	12
3.5.3 Нэмэлт төсөв	13
3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн.....	13
3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл.....	13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	13
4.1 Ерөнхий зүйл	13
4.2 МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	14
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	15
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	15
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	15
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн	15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	15
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	15
5.1 Албан шаардлага.....	16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 162
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Өгийнуур сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Өгийнуур сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

2023 онд байгууллагын цалингийн сангаас 21,728.0 мянган төгрөгийн урамшууллыг албан хаагчдад давхардуулан олгож, 3,871.0 мянган төгрөгийг зориулалт бус зарцуулсан байна.

Дээрх зөрчил нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-ыг зөрчсөн бөгөөд аудитын нийцсэн бөгөөд зохистой байх, ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Өгийнуур сумын ЭМТ нь тайлант онд ЭМЯ-аас хандив тусламжаар 35,135.5 мянган төгрөгийн бараа материал, 46,165.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 18.0 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 5 үндсэн зорилтын хүрээнд 40 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Өгийнуур сумын Засаг даргаас 92.3 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>119,657,327.62</u>	<u>182,552,589.69</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	19,677,832.79	46,261,390.99
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	19,677,832.79	46,261,390.99
3121	Төгрөг	19,677,832.79	46,261,390.99
31211	Төрийн сангийн харилцах	19,677,832.79	46,261,390.99
33	АВЛАГА	-	25,709,351.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	25,709,351.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	99,979,494.83	110,581,847.70
351	Түүхий эд материал	71,396,620.37	68,584,885.14
35130	Эм боох материал	71,396,620.37	68,584,885.14
354	Хангамжийн материал	28,582,874.46	41,996,962.56
35410	Бичиг хэргийн материал	1,451,100.00	2,264,780.00
35420	Аж ахуйн материал	27,131,774.46	34,332,182.56
35450	Барилгын засварын материал	-	5,400,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>646,256,806.21</u>	<u>624,530,363.62</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	646,256,806.21	624,530,363.62
392	Биет хөрөнгө	625,680,806.21	604,314,363.62
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	487,342,088.68	486,589,328.68
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 56,670,335.07	- 76,314,476.07
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	115,603,994.00	50,840,560.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 42,133,530.20	- 31,680,589.96
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	115,771,002.15	173,838,777.35
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 52,721,387.90	- 57,235,833.13
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	67,280,036.35	24,596,851.25
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 62,741,639.64	- 15,953,303.58
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	60,400,578.00	60,400,578.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 6,450,000.16	- 10,767,528.92
393	Биет бус хөрөнгө	20,576,000.00	20,216,000.00
39301	Программ хангамж	1,800,000.00	1,800,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 1,380,000.00	- 1,740,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	20,156,000.00	20,156,000.00
3	НИИТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>765,914,133.83</u>	<u>807,082,953.31</u>
4	НИИТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>2,725,355.79</u>	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,725,355.79	-
413	Өглөг	2,725,355.79	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2,725,355.79	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>763,188,778.04</u>	<u>807,082,953.31</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	763,188,778.04	807,082,953.31
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	527,154,798.11	527,154,798.11
51101	Өмч: - төрийн	527,154,798.11	527,154,798.11
512	Хуримтлагдсан үр дүн	214,364,880.82	278,062,409.66
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	214,364,880.82	217,210,125.39
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	43,894,175.27
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	21,669,099.11	18,823,854.54
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>765,914,133.83</u>	<u>807,082,953.31</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	833,031,100.34	864,381,023.37
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	159,704,380.34	95,244,111.86
120	Нийтлэг татварын бус орлого	159,704,380.34	95,244,111.86
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	74,500,104.53	60,108,563.20
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,542,980.00	1,343,240.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Үндсэн хөрөнгө	65,957,124.53	58,765,323.20
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Бараа материал	85,204,275.81	35,135,548.66
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	673,326,720.00	769,136,911.51
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	35,709,351.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	10,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	39,809,800.00	69,805,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	39,809,800.00	69,805,900.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	633,516,920.00	663,621,660.51
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	633,516,920.00	663,621,660.51
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	814,404,844.51	784,246,705.17
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	814,404,844.51	784,246,705.17
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	777,317,385.51	775,805,112.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	431,929,368.09	434,185,794.00
210101	Үндсэн цалин	272,824,258.79	268,594,731.21
210102	Нэмэгдэл	80,654,646.96	120,369,790.79
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,763,999.58	3,871,000.00
210104	Урамшуулал	44,176,014.00	41,350,272.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,510,448.76	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,040,400.00	54,386,108.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,747,600.00	36,796,067.93
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,556,899.58	4,337,170.89
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,224,900.42	3,465,416.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	864,500.00	860,676.80
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,646,500.00	8,926,775.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	21,212,371.00	45,051,107.23
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,412,371.00	4,532,747.93
210302	Түлш, халаалт	15,800,000.00	40,518,359.30
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	33,589,035.00	38,277,924.50
210401	Бичиг хэрэг	4,337,950.00	5,380,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,351,050.00	21,575,870.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,923,400.00	1,945,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,475,900.00	1,940,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,500,735.00	7,436,854.50
2105	Нормативт зардал	164,092,387.08	110,649,094.79
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	150,621,249.08	91,094,927.29
210502	Хоол, хүнс	13,471,138.00	15,565,667.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	3,988,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,536,900.00	18,380,700.00
210604	Урсгал засвар	10,536,900.00	18,380,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,596,000.00	2,214,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,596,000.00	2,214,000.00

Архангай аймгийн Өгийнуур сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	329,915.00	7,306,561.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	141,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	50,500.00	7,034,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	94,415.00	80,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	120,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	44,000.00	72,561.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	59,991,009.34	65,353,822.86
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,730,800.00	3,417,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	58,260,209.34	61,936,322.86
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	37,087,459.00	8,441,592.77
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	29,000,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	29,000,000.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	8,087,459.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,087,459.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	8,441,592.77
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	8,441,592.77
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>18,626,255.83</u>	<u>80,134,318.20</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	36,240,142.93
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	36,240,142.93
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>18,626,255.83</u>	<u>43,894,175.27</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>714,309,900.00</u>	<u>744,770,800.51</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	8,542,980.00	1,343,240.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	8,542,980.00	1,343,240.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	8,542,980.00	1,343,240.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,542,980.00	1,343,240.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	705,766,920.00	743,427,560.51
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	10,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	10,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	39,809,800.00	69,805,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	39,809,800.00	69,805,900.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	665,957,120.00	663,621,660.51
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	665,957,120.00	663,621,660.51
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>694,978,993.30</u>	<u>700,502,542.31</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	694,978,993.30	700,502,542.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	657,891,534.30	692,060,949.54
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	429,204,012.30	436,911,149.79
210101	Үндсэн цалин	270,098,903.00	271,320,087.00
210102	Нэмэгдэл	80,654,646.96	120,369,790.79
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,763,999.58	3,871,000.00
210104	Урамшуулал	44,176,014.00	41,350,272.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,510,448.76	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,040,400.00	54,386,108.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,747,600.00	36,796,067.93

Архангай аймгийн Өгийнуур сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,556,899.58	4,337,170.89
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,224,900.42	3,465,416.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	864,500.00	860,676.80
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,646,500.00	8,926,775.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	21,322,371.00	47,062,907.23
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,412,371.00	4,532,747.93
210302	Түлш, халаалт	15,800,000.00	42,285,959.30
210303	Цэвэр, бохир ус	110,000.00	244,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,414,200.00	38,368,850.00
210401	Бичиг хэрэг	3,994,250.00	5,680,880.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,351,050.00	21,231,670.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,035,800.00	1,945,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,833,900.00	1,940,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,199,200.00	7,571,300.00
2105	Нормативт зардал	105,681,966.00	77,908,808.50
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	89,191,173.00	63,217,206.00
210502	Хоол, хүнс	13,090,793.00	13,456,602.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,400,000.00	1,235,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,507,620.00	21,500,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	36,500.00	1,483,500.00
210604	Урсгал засвар	10,471,120.00	20,017,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,596,000.00	2,214,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,596,000.00	2,214,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	329,915.00	7,306,561.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	141,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	50,500.00	7,034,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	94,415.00	80,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	120,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	44,000.00	72,561.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,795,050.00	6,402,065.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,795,050.00	6,402,065.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	37,087,459.00	8,441,592.77
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	29,000,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	29,000,000.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	8,087,459.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,087,459.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	8,441,592.77
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	8,441,592.77
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>19,330,906.70</u>	<u>44,268,258.20</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	-	17,684,700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	17,684,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	17,684,700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	17,684,700.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-	<u>17,684,700.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	19,330,906.70	26,583,558.20
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		19,677,832.79
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	19,677,832.79	46,261,390.99

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Архангай аймгийн Өгийнуур сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	527,154,798.11	21,669,099.11	214,364,880.82	763,188,778.04
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	2,845,244.57	2,845,244.57
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	527,154,798.11	21,669,099.11	214,364,880.82	763,188,778.04
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-2,845,244.57	2,845,244.57	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	43,894,175.27	43,894,175.27
20	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	527,154,798.11	18,823,854.54	261,104,300.66	807,082,953.31

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	802,875,400.00	709,745,649.54	93,129,750.46	88.40
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	802,875,400.00	709,745,649.54	93,129,750.46	88.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	802,875,400.00	709,745,649.54	93,129,750.46	88.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	488,247,100.00	436,911,149.79	51,335,950.21	89.49
210101	Үндсэн цалин	273,578,500.00	271,320,087.00	2,258,413.00	99.17
210102	Нэмэгдэл	165,692,100.00	120,369,790.79	45,322,309.21	72.65
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	3,871,000.00	-3,871,000.00	0.00
210104	Урамшуулал	48,976,500.00	41,350,272.00	7,626,228.00	84.43
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	61,030,600.00	54,386,108.02	6,644,491.98	89.11
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,501,200.00	36,796,067.93	4,705,132.07	88.66
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,882,900.00	4,337,170.89	545,729.11	88.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,905,700.00	3,465,416.70	440,283.30	88.73
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	976,100.00	860,676.80	115,423.20	88.18
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,764,700.00	8,926,775.70	837,924.30	91.42
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	55,504,500.00	47,062,907.23	8,441,592.77	84.79
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,995,800.00	4,532,747.93	5,463,052.07	45.35
210302	Түлш, халаалт	42,768,500.00	42,285,959.30	482,540.70	98.87
210303	Цэвэр, бохир ус	2,740,200.00	244,200.00	2,496,000.00	8.91
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	46,216,600.00	38,368,850.00	7,847,750.00	83.02
210401	Бичиг хэрэг	8,505,000.00	5,680,880.00	2,824,120.00	66.79
210402	Тээвэр, шатахуун	24,710,200.00	21,231,670.00	3,478,530.00	85.92
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,410,000.00	1,945,000.00	465,000.00	80.71
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,050,000.00	1,940,000.00	110,000.00	94.63
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,541,400.00	7,571,300.00	970,100.00	88.64
2105	Нормативт зардал	91,905,900.00	77,908,808.50	13,997,091.50	84.77
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	69,625,800.00	63,217,206.00	6,408,594.00	90.80
210502	Хоол, хүнс	14,309,800.00	13,456,602.50	853,197.50	94.04
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,970,300.00	1,235,000.00	6,735,300.00	15.50
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40,353,900.00	39,185,200.00	1,168,700.00	97.10
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	19,677,800.00	19,168,200.00	509,600.00	97.41
210604	Урсгал засвар	20,676,100.00	20,017,000.00	659,100.00	96.81
2107	Томилот, зочны зардал	2,230,500.00	2,214,000.00	16,500.00	99.26
210702	Дотоод албан томилот	2,230,500.00	2,214,000.00	16,500.00	99.26

Архангай аймгийн Өгийнуур сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,306,600.00	7,306,561.00	39.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	7,034,000.00	7,034,000.00	0.00	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	80,000.00	80,000.00	0.00	100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	120,000.00	120,000.00	0.00	100.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	72,600.00	72,561.00	39.00	99.95
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,079,700.00	6,402,065.00	3,677,635.00	63.51
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,079,700.00	6,402,065.00	3,677,635.00	63.51
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	802,875,400.00	736,329,207.74	66,546,192.26	91.71
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,000,000.00	10,000,000.00	0.00	100.00
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	702,148,500.00	663,621,660.51	38,526,839.49	94.51
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	702,148,500.00	663,621,660.51	38,526,839.49	94.51
350002	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	69,805,900.00	61,364,307.23	8,441,592.77	87.9
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	19,677,800.00		19,677,800.00	
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1,243,200.00	1,343,240.00	-100,040.00	
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,243,200.00	1,343,240.00	-100,040.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	19,677,832.79	-	19,677,832.79
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	46,261,390.99	-	46,261,390.99
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	24	24	0	
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	15	15	-	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	8	8	-	100
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	24	24	-	100
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	16	16	-	100
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	8	8	-	100

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 35,000.0 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрч, санхүүгийн тайланд залруулга хийлгэлээ.

Залруулгын алдаа:

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

- Үндсэн хөрөнгийн данснаас 35,000.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэхдээ . үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ данс руу бичилт хийж бүртгэснийг үндсэн хөрөнгийн худалдсаны гарз данс руу бичилт хийлгүүлэн аудитын явцад залруулан бүртгүүлэв.

Аудитаар нийт 25,599.0 мянган төгрөгийн зөрчил ² илэрсэнд зөрчлийг арилгах 3 албан шаардлага хүргүүлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй материаллаг алдааны зөрчил нь 25,599.0 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон материаллаг байдлын дүн 5,620.1 мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

3.1 Албан шаардлага

5.1.1 Өгийнуур сумын ЭМТ-ийн даргын 2023 оны 12 сарын 19-ний өдрийн А/16 тоот тушаалаар нийт албан хаагчдад 21,728.0 мянган төгрөгийн гүйцэтгэлд суурилсан урамшуулал олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5.-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 46 дугаар зүйлийн 46.6-д "Гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийн зарчмаар санхүүждэг төрийн үйлчилгээний байгууллагад энэ хуулийн 44.5.1,46.3 хамаарахгүй", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгохыг хориглоно" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох байх албан шаардлага хүргүүлээ

5.2.2 Цалингийн санд хоол унааны хөнгөлөлт батлагдаагүй байхад ажилтнуудад нэг өдрийн 1000 төгрөгөөр тооцож, хоол унааны хөнгөлөлтөд нийт 3,871.0 мянган төгрөг олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1."Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална", 4.1.3.үр ашигтай байх", Сангийн сайдын 2021 оны 10 сарын 29-ний өдрийн 190 дугаар тушаалаар батлагдсан зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах зааврын унаа хоолны хөнгөлөлт /210103/ гэсэн эдийн засгийн ангилалд "Төрийн албан хаагчид нөхөх төлбөр олгох журамд заасны дагуу ажилдаа ирэх, буцахад нийтийн тээврийн унааны зардлыг 50 хувийг олгох, мөн өдрийн хоолны хөнгөлөлтийг энэ ангилалд бүртгэнэ" гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох байх албан шаардлага хүргүүлээ.

5.2.3 Тус байгууллага нь тайлант онд дотоод хяналтын нэгж ажилтныг томилоогүй, дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Энэ нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-ын 3.1. "Энэхүү журмын 1.3-т заасан "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-д өөрөөр заагаагүй бол дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах үүргийг тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын захиргааны асуудал хариуцсан нэгж, ажилтан ... гүйцэтгэнэ", 3.4-д "Дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан нь тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааны онцлог, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чиглэл, хэмжээ, зохион байгуулалтын бүтэц, харьяалагдах нэгж, объектын тоог харгалзан тухайн жилд хийх хяналт шалгалтын ажлын тусгайлсан төлөвлөгөөг боловсруулан эрх бүхий албан тушаалтнаар батлуулан мөрдөж ажиллана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгаж дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Үндсэн хөрөнгийг данснаас хасахдаа дахин үнэлгээний дансанд бичилт хийсэн	1	35,000.0			1	35,000.0	1	35,000.0				
Дүн	1	35,000.0			1	35,000.0	1	35,000.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хууль зөрчиж урамшуулал давхардуулан олгосон	1	21,728.0			1	21,728.0						
Цалингийн санд унаа хоолны хөнгөлөлт батлагдаагүй байхад унаа хоолны хөнгөлөлт олгосон	1	3,871.0			1	3,871.0						
Дотоод хяналтыг хэрэгжүүлдэггүй	1	0			1	0						
Дүн	3	25,599.0			3	25,599.0						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж					
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн				
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
Дүн												
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил												
Худалдан авах ажиллагаанд харьцуулалт хийж, үнийн судалгаа авч шийдвэрлээгүй	1	0			1	0						
Дүн	1	0			1	0						
Нийт дүн	1	0			1	0						